

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda, Sev Ritvale Osnabrvdense

Franz Wilhelm <Osnabrück, Bischof>

Coloniæ Agrippinæ

De Obstetricibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41233

De Magistris Pauperum & Hospitalium.

- I. **M**agistri pauperum, & Rectores Hospitalium, non assumantur nisi Catholici.
- II. Non distribuant eleemosynas aliis personis, quam iis, quibus ex fundatione debentur.
- III. Agnoscant Archidiaconos & Pastores, tanquam generales provisores pauperum & perpetuos, quibus pauperum cura incumbit.
- IV. Vtrique juramentum fidelitatis præstent; & benevolos se erga pauperes demonstrant.
- V. Advigilent diligenter, ne infirmi sine Sacramentis Ecclesiæ à vita discedant, aut necessariâ curâ salutis destituantur.
- VI. Sic, ubi profanata sunt Hospitalia, restituantur; & divina Officia ibidem, juxta fundationes, peragantur.

De Obstetricibus deligendis, & earundem instructione ac juramento.

- I. **P**ermagni, ut Reipublicæ, ita Ecclesiæ interest, ut obstetricandi munus non quævis promiscue mulieres, verum certæ delectæque, obeant. ut enim, ex imperita incautaque ejus administratione, infantes multi certam vitæ hujus momentaneæ patiuntur jacturam; ita metuendum, ne non pauci, impia quarundam obstetricum fraude, etiam salute sempiterna malevole priventur.
- II. Quocirca operam dabit Parochus, etiam, si opus sit, adhibitâ Magistratus civilis vel Ædilium Parochiæ autoritate, ut, quoties Obstetrix designanda, honestiores ac probiores suæ Ecclesiæ femine convocentur. Has sedulo admoncat, ut, deposito omni odio, amore, vel favore,

quam

quam crediderint ad officium hoc omnium aptissimam & fidelissimam, & precipue quam nunquam de maleficio vel alio crimine noverint suspectam fuisse, designent, & quidem, si istud Parochie amplitudo requirat, etiam plures.

III. Cum vero aliqua electa & constituta fuerit, curabit, ut ea mox, juxta subjectas formulas, & instruat & juramentum prestat: quod quidem ipsa per se legat, si possit; sin minus, Parochus prior pronunciet, & illa sequatur, eadem & singula verba repetens.

Instructio Obstetricum.

I. **A**Nte omnia formam Baptizandi bene sciant, dicendo lingua vulgari: Ich tauffe dich im Nahmen des Vatters + / vnd des Sohns + / vnd des Heiligen + Geists / Amen. simul proferendo verba, & effundendo aquam.

II. Vt in nullo alio liquore infantes baptizent, preterquam sola aqua naturali; puta puteali, fontana, pluviali, &c.

III. Vt in baptizandis parvulis hoc intendant facere, quod facit Ecclesia Catholica, cum eos baptizat.

IV. Vt nunquam, ad levandum partus dolores, vel ad partum accelerandum, superstitiones aut illicitas artes circa infantes aut parturientes matres adhibeant.

V. Vt ab illarum prolium Baptismo semper abstineant, quas mortuas viderint nec ullum vite signum edere.

VI. Vt nunquam baptizent pueros, nisi in necessitate; hoc est, ubi mortis periculum metuitur.

VII. Vt, si puer periculum evaserit, quamprimum deferant ad Ecclesiam, ut, a Sacerdote, omnes omissa cerimonie & sacre unctiones suppleantur, ipseque, quod a se factum, Pastori aperiant.

VIII. Vt, si partus sit difficilis, & infanti periculum imminet, si quidem caput emerferit, baptizari possit, nec necesse sit ullum postea fieri Baptismum; eo quod in capite sensus omnes vite-

que

que integritas existat, quæ in membris aliis non reperitur; & proinde, si non nisi aliud aliquod membrum egressum sit, possit quidem, urgente periculo, infans baptizari, sed, si postea totus plane editus fuerit, sitque periculum, ne, antequam Sacerdotis copia haberi possit, moriatur, sub conditione ab obstetrice baptizari queat, hoc modo: Si non es baptizatus, baptizo te, in nomine Patris ✠, & Filii ✠, & Spiritus sancti ✠.

IX. Vt parentes, quorum proles, ipsis obstetricantibus, nati sunt, admoneant, ut eas quamprimum, aut certe intra octiduum, baptizari curent; istud negligentes, Pastori denuncient.

Iuramentum Obstetricum.

Ich N. verheisse vnd verspreche Gott dem Allmächtigen vnd seiner gebenedeyten Mutter/ vnd dem N. oder N. Patronen dieser Kirchen/ vnd allen heiligen Gottes/ auch euch meinem Pfarhern/ in gegenwertigkeit dieser anwesenden Persohnen: daß ich mein Ampt in erlösung der gebehrenden Frawen wil getrewlich (so viel mir müglich) in dieser Pfarz/ oder wo es sonst billich von mir gefordert wird/ verrichten: Neben dem wil ich auch durch meine Vnachtsambkeit die Kinder keines wegs in gefahr lassen kommen/ sondern andere Frawen/ welche darumb besseren verstand haben dan ich/ in dieser Sachen gern rath fragen. Ich verheisse auch/ daß ich keines wegs gebrauchen werde einige vnerlaubte Mittel/ welche einigem Gebotte Gottes zu wieder sein: vnd daß ich alles auff's trewlichst verrichten werde/ ohne haß/ neid/ oder nachred/ sondern in allen ehren/ wie mir das für Gott vnd den Menschen zu verantworten gebühren wird/ zu befürderung geistlicher vnd leiblicher Gesundheit/ so wol der Mutter als des Kinds. So wahr helffe mir Gott vnd sein heiliges Euangelium.

H h h h

Sacer-

Sacerdos subjiciat: Fray/verheisset ihr diß nicht also/ vnd thut ewren eidt darauff? Obstetrix respondet: Ja/ Herr. Subjungit Sacerdos: So leset die wort des H. Euangelii/ vnd leget darauff ewre finger/ vnd saget/ Im anfang ic.

FORMVLA PROFESSIONIS
FIDEI CATHOLICÆ.

IGo N. N. firma fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur; videlicet:

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, creatorem cæli & terræ, visibilibus omnium & invisibilibus. Et in unum Dominum nostrum Iesum Christum, Filium Dei unigenitum; & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; genitum, non factum; consubstantialem Patri; per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de cælis; & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & homo factus est; & resurrexit tertia die, secundum Scripturas; & ascendit in cælum; sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria, judicare vivos & mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum, Dominum & vivificantem; qui ex Patre Filioque procedit; qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur; qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum; & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Apo-